

Magyar Tudományos
AKADÉMIA
Főtitkári hivatal.

Gr. Nádasdy-
pályamű

Érh. 1887. sept. 28

h. 1. XI.

Haza és szeretlem.

Költői beszély.

Pályázták a magyar tudományos aka-
démia által, 1887. Szeptember 30-án, elbeszélő-
költésényre kitűzőn Nádasdy-díjra.

Sel íge: Nemzöld babert kérésű forj em fejére,
Családi enyhet esate, kajnotk szivére!

Madách.

Előszó.

Nemzeti dicsőség! nemzeti nagy napok!
El elábrándozik a leltem rajzátok!
Honoszerelmű lángra lobogva a múltból,
Ércimben a vér melegebb lesz ijből.
Melegebb s a mi kint a tavasz melegein
Felolvad a bitücs, a jég a föld keblén,
En bennem is olvad az, a mi jég hideg,
Hűs lesz gondolat, acél minden ideg.
Ujuló termézet virágos mezője,
Virágos mezőnek susogó szellője,
Dalos pacsirtának égbe halo' hangja,
Puszták délifalja, a puszták harangja.

Felséges eszmédes hirdetik: szabadság!
Veled él, veled hal a jog, az igazság!
Nemzeti ös erő, nemzeti nyelv, jellem,
Alszad él, hat, győz, te ígérő szellem!

Akkor is tavasz volt, virágos a mező,
Négy futor rajta büvös, titkos erő
Néhajron a pársit, virág, lomb a fákon,
Fényesebb csillagok jártak éjszakákon.
Tavasz volt a mezőn, tavasz volt a szivben,
Remény, hit jelens meg a szivárvány lobon,
Egy lett a gondolat, össze folynak érzés
Gyönyör len a gond, baj, édes a szenvedés.

Nem hajdani kor még, nem is olyan régi,
Melyről unokákunk szokták ma regélni,
Még is minden hőse csodás, mesés alak,
Féltékenység, kikről felve volt az ajak.

Aggódva vonja meg eszerjét a művész,
Tésvár, kétkedik, nem bírta a hü hős,
En is felve szólak, legyen bár ve énke
Aldozza a bairak fényes szellemének.

I,

Az ősi lak.

Erdő közorússa a völgyet, a halmot
Ahol egy kis falu boldog népre lakon,
Szeli, "iszenföld", érzelmes magyar faj,
Tele munka kedvél, barna piros arccal.
A hajnal az égen még alig jirkadon,
Tűcsirka éneke alig, hogy kiér adon,
Még moszdult az élet egész faluszerse
Udvarán, kiskertjén, aszony, lány seperre.

Csinos, fehér hárak tiszta ablakában
Rózsá, szegfű, mályva, nefelejcs virág van,
A kertben, a réten, az ér mellett járva,
Dalolva, nevére szedte a kis lányka,
Márkója a völgyben már a rendes vágja,
A kinek munkáján ablakából látja.

"Aldja meg az Isten minden rendét sorát!"
"Az kívánja, arsan ő is végei sorát."

Tiszteget, meszelget, megrázza a lepény,
Igy várja, fogadja a kedves vőlegény
Surogó ákácfa illatos virága
Ablak alán nyójas pihenővel várja.
Tolvégzen munkánoké van-e nagyobb bére?
Van-e kínos, gurdugság, mi arzal feléne?
De hogy van, de hogy van! Hej de hát hogy ma
Másten a magyar nép erkölcsé, világa.

Változik, változik minden, a mi régi,
Az idő, minifának leveli tépi.
Egysezerű erkölcsök si hervadt levelék!
Új időnek szele jár sok más velétek.
Kora ősé köde ül a büszke erdőre,
Koprává lesz korán a tavasz mezeje.

Elűnik lassanként az ősi bérce, orom
S marad in is, ott is a helyén - jurea, rom.

Ősi bércek alján állon az ősi lakó,
Aranygal vonna be a szelíd őszi nap,
Mintha fedezgetné az elavult képet,
Bomlon szét, falon egy egy repedéket.
Vén hársak, jezényék, bükkök és kordyák
Vessék körül, mintha a viharról óvnák,
Vad se élő pirostök barnuló falán, tornyán,
Töldes jászok köze a nemes borosságán.

Delre néz a kastély ősi oximerevél:
Kütködő nagy medve bozontos fejével,
Szívébe van írva egy nagy örök darda,
Melyben a hős vadász sebese halálra,
Az becéli a nép, hogy még réges régen
Igazságos Mátyás dicő idejében,

A király jó maga keverve a tréfát
A ruhában, tishon erre is el ejtén.

Egyre a többek közt, hogy, hogy, de megöröszte,
Néha a király is megbongyja a tövénys.
Hogy a tilosban járni sejtévedt, a vadon
Sűrűjében lelten rá egy vadászra.
Hüségese jobbagyok földesura Bárdi
A legreményesebb helyre szokott járni
S egy kis medve nélkül soha nem tér vissza
Mintog is insetek: a levét megiszta.

Most is arra járva, hol legsíróbb vala,
Miklön nagy esőre est, hörgő moraji hulla
S arra tartva, látta, hogy hős viadallal
Mint kiér egy ifjú a dühös fene vaddal.
Már már el aléltva, majd lerogyott rédre,
Miklön Bárdi uram lundrasója elérte
S úgy hevert a földön a bokorok állat,
Hogy akár ki költés, soha fel nem támad.

Azral oda ment a nép ifjú vadászhoz,
Aki sápadva tört meg lánam magához
S lundrasóján, a tövénys vadra rámszokodva,
Hosszan, merőn nézett, arsan egy szöla:

"Nosza én jó öcsém, akárki vagy, látom
Nem ijedsz meg könnyen magad árnyékától,
Igyál a kulacsból, de jól egy kúrumban
S egy kis erős vívén, pihenj meg hársomban!"

"Nem merre van, jere, beszéld el eszed,
Ez a találkozás, köcserek mint esen?
Honnan jöttél ide? vagy az égből hulltál?
Esoda, hogy ily erős harcban elmen hulltál."
Igy vólva jó Bárdi, Mátyás ki pírulva
Az erős jó borrol egész megijülva
S megragadván kezei derék mentőjének,
Kölon ilyen formán, ha hiszünk a népek.

"Nemes, derék bajnok, a ki élesen
Nem vúrva, remélve bátran megmentened."

Buda mellől jöök, ottan gar dalkodom,
Nevem Helenföldi, van egy kis vagyonom.
Ezre van az útam, de borog az ösvény
Elfogyt elölem, majd el eszeledvén,
A fák gallyát, lombját össze höörgetsem
S rajtok, mint a pártván, egy elszenderegtem.

Mára felszáradva, ismét csak hiába,
Nem akadtam útam igaz nyomaiba.
S hogy íhem málnával, szedem el nyákiem,
Ott lettem a vadak, formáival pihenem.
Hát kegyelmed nevé, okom is hogy kiséreljem?
Bárdi gondolkodom, hogy vá mit feleljen ...
Előbb a kulcsból néhány kertyót nyel,
Azután röviden csak annyit felel:

"Itt az erdő alatt van Nyírúd faluja,
Ezen kegyelmeiből annak vagyonára,

Van mivel fogadni, jöjjen hozzám bár ki,
Ha tudni kívánod hat a nevem Bárdi."
A király megjobban megnézte emberét,
Ismerete ő már jól a Bárdiak nevet.
S legon ki gondolta felséges fejében,
Hogy megmentöjének mit ad dij fejében?

A mint haza érte naplemente táján,
Annyi étel nem volt király lakomáján.
A mennyivel látta a gar da vendégét,
Mig győzte nézni, elvárni a végét.
Agy legény volt Bárdi, a jó Örkös asszony
Falán bívott tudta, hogy kinek konyvaszon,
Ugy kitesz magáira, nem győzik díszíteni,
Hét megölték híva, a gar da vendéget.

Majd úgy éjjel tájban, megpendült a hír is,
Szep parasztlányokkal táncolt az ifjú is.

Héj! ha tudták volna a kipurult lányok,
Hogy süres remével király nére rajok!
Mikor elcsendesült a szél, a víz keze,
A házi garda im helyéről feltele
S örszinte szívével mondott ilyen szókat:
- Nem sokat hallunk ma hozzá hasonlótat.

„Iszen hozza ide, szép örsöm, jó ifjú!
Udvarról átkálam ez az egész falu.
Mely örszinte szívével velem az hiálja:
Mátyást, az igazat, az Iszen megáldja!
Ej se is sokáig az ő öröme!
Benned is foly, látom, a bajnokok vére.
Maradj itt mi nálunk egy nap, vagy egy hétig!
Maradj, ha úgy tetszik egy hónapig, évig!

Minden hátr egy egy szív, mely melegen dobog,
Maradj itt jó örsöm, ha nem hátr a dolog!

Mátyás király lelke e beszédet hallván,
Repesen és ilyen válassz farradt nykán.
„ Maradnik köztetek, maradnik örökre,
De ismét háborgat láncok hordra törökje!
S a Helenföldiek sohse voltak gyávák
A nipesz szerezik, a harcúv szobgályát.

Es az ilyen ember, mint e harcúv sava
Nem lesz elfeledve nálunk sohse, sohse!
Ha nem mondok egyes, kettő lesz belőle
Főjje el garduram velem Helenföldre!
Ilyen vadászokunk ott van ám az ára,
Tudom, hogy a király is szívesen látja,
Mert ő is szerez igy vadászgatni néha.
Vele is törtenik ilyen féle tréfa,

Mint én velem törtenik, kedves, édes gardám...
Adj ide kezet, hogy eljöv igazán! „

Bárdinak meg tettem ez a szép feledet.
Éz a derek ifjú szívenem feled meg
S oda hoozinván egy öblös arany kannát,
Hogy fölmegy Budára, oda adta szavat,
Soh' volna leírni, soh' von elbeszélni,
Bárdit hogy fogadták jó Buda vívői.

Mint elvesselkeden, arca hogyan ége
Hogy a király maga volt az ő vendége,
Ki most bevaltotta ám szavat emberüb,
Mert a mi esak király hegyéből ki kerül,
Minddel elhalmozta, maga mellé vette.
Mint tulajdon banyját, sestoivét szereve,
Bárdi pedig arcal halálra e hegyet.
Hogy töröknek, esznek remniö véme len.

Eximere lent, miöl fensebb volt már írva
Nagy boxosos medve, dárdaival át szúrva,

Meg is házasodon, fiait, leányi
Sik nevét fentarták, levetk unokái,
A kikeröl négy szárad műltán is bevélték,
É kis vege után én is ide sörök. —

II

A rokonság.

Az ősi fészekben két erős sas lakott.
Hogy négy szárad esztendő hulláma le rajdott,
Két unoka Bárdi, negyed iv rokonság,
Egy jellemök: erő, becsület, komolyság.
Péter volt öregebb, ifjabb vala István,
Égyeröbb két sokont látni már esak ritkán
Lehesen, a milyen volt ez a két férfi,
A kik egymás mellett úgy meg tudták fenni.

Az ősi birtokos két kastélyt építtet,
Nem volt egy zotk szó sem: melyik nagyobb rajta.
Mint mikor két fészeken van egy szerény fiú
S utat vélné az ember: csak az egyik él sán.
Egyik alant terült, a völgyi és mellett,
A másik a halmon a faluban felejt.
Egyik a másiknak ép rakasra mészá:
Békességgel, vigun néznek az egymásra.

Kettős kerü borult mind a két ház felett,
Ma már ritkán látni ilyen ház fedelét.
Hej! erősebb volt régen, vastagabb is a fal,
Nem oly vékony, mint ma, tele ablakokkal.
Jobban, tisztán látni akkor még az ember,
(Ma pápa remes hord mindet kis síhedert).
Élég volt két ablak a nagy roba falán,
Egy egy állt örszemek két véltő oldalán.

Az alsó udvarban - így nevezték a nép -
Lakott Bárdi Péter, megegyezve a nép,
Hogy a felső udvar ifjabbik lakója.
Legyen minden este külső látogatója,
Ő meg mikor a nap megyűhen dél tájon,
Mindig jönnek látni, hogy az is sésűlön,
Es ha volt vendégök, pedig mikor nem volt?
Egyik a másikra nyitotta az ajtót.

Igy keresték egymást, de hát volt is okuk,
Gardaságuk mellett nem volt oly nagy gondjuk,
Nem vesztélyos birtok volt Nyarád faluja,
Amitől mindenkit mentsen Isten újjá!
De legerősebb láncz szom a két ház közt, vala
Két kerető külső nő, a háznak angyala,
S az a két szép gyermek: egy fiú, egy leány,
Ragyogó két csillag sűp nyári éjkorán.

Szenamiklósi Klara vala Péter neje,
Barna, piros arca, még egész menyecské,
Két szem szíve, a hi bele nézett,
Ugy érte magát, mint a megigócsu.
Eger a kezében a munka, serényebb
Asszony nem volt nála, kiől a családok
Feltér is, de igaz szerető jó szívét
Tiszta, a vagy nyíltan, úgy el dicsérik.

Uő volt, a kikelt, isoltó, kifeküdt,
Hü gondjai, két keze erősek mindenben.
Jó kedvvel végerte mindenki a dolgot
Akkor is keresen, mikor szűdön, dorgált.
Tiszta volt az udvar, vendben a ház hája.
Gyapadon kezei az isen áldása.
Oly boldog feje nem volt, milyen Bardi Péter.
Bízony egy jó asszony drága kintővel érkel.

Szerette is neje, bálvány vora fűje,
Ugy öröse, vora, hogy búhaj ne írje.
Hej! mert az aranyokat akart milyen derék,
Hogy bánasa legyen kieri ok is lej.
Hü, igaz feje vala szűnged vala Bardi,
Vas erős lelkinék voltak szép virágoi,
Eős gránit orlop, fenséges rikla béro,
A melynek kebelén serem az aranyere.

Hü szerelmök tiszta pasatja virében
Oss ragyogott egy nép, egy minden irében
H orrójok hasonló, deli barna feje,
Az erős törzök hie méltó, sudar, ifje,
Karesü, könnyü léptü, mint a nádral egy nő,
Még sem haladon meghurontok esendős,
Helyen van a rive, ere, tudományja,
Hej! sok fiatal lány eped már utána.

Szemében anyja szemébe lángol,
Anyja érdeme ról derül ki homlokáról,
Melyre szög hajának úgy borul le árnya.
Mintha volna barna sisak koronája.
Ajkaiv látszik már az ifjúság moha.
Mintha művészi kör volna volna oda,
Művészi kör! ah de, valjon mit beszéltek?
Van-e nagyobb művész, mint te öntermészeti?!

Bárdi István neje volt Telegdi Anna,
Virúli széplányok, hervadó szép anyja.
De csak oly hervadáson érhetnek az alatt,
Virággal, gyümölcseivel, a minni afa hervada;
Még szebb, még üdőbb lesz, erősebb ha újat
Tavaszzal vagy ősszel megnyesik, levágják,
Lombja is dúszabb lesz, rangóbb koronája,
Tesebb gyümölcse, piketesebb árnya.

Nem lángol szemében a szenvedély harca,
Fehér, mint most esik tiszta hó az arca.
Nefelejts virága nyílik két szemében,
Nem néhet már a nő, mint ő nőz szenvedében.
Mint a liliumon a napnak sugara,
Ugy látszik meg rajta a szeretet lángja
S ha ekkor ki pirul, nem jó veü nézni,
Még az erőset is bizony megigéri.

Hát még a jósága, ajka szép beszéde!
A ki őt hallgatja, inkább nem beszélne,
Egy szó sem szólana, hogy csak őt hallhassa,
Csengő kacagásán révén elalussa.
Bőldogabb volt-e már lehet-e egy feij?
Mint volt Bárdi István, ki bőldogabban él?
Hát még ha leánya, e kajnali csillag
Ragyogását látta, szemében könny esillana.

Szép a hajnal csillag a bíboros égen,
Miclőn már a napnak nines keve, hogy éjjel,
Ragyogása, fénye a csillagok látszik,
Bámulja a pártor késő éjszakaig.
Szép a liliomtő kinyitó virága,
A róza bokornak most festő rózsája,
Melynek levelein harmat csillag, verdül
S félve rippen rajta a szello' keresztül.

Oly szép vala Margit, Bárdi István lánya,
Künnön egészen szép édes anyjára,
Szívétisza szép arca halvány piros róza,
Egyetlen levelet nem venne meg róla.
Gyí szeme tükrében tavasz éj mosolygott,
Felhő nem árnyalta a márvány homlokot,
Mely felett dűs haja koszorúba omlott,
Egész sebjem ordó, ha abból ki bomlott. —

Nyúlánk karcsú kesze igérvén sely,
Nem tud vele a szem egyhamar be sely,
A merre megy, jár, kel, csak utána tapad,
Egy álom, sünnemény, mely magával ragad.
Csodáse, ha voltak ábrándos pártorok,
A kik megbámulták a fényes csillagot?
Szeronak utána, ha egy egy sugára
Epedő szemökbe... kéveikre szállna. —

Híába futonak, híába epednek,
Erte akárhány szív híába repede meg.
Bárdi István fia, deli Penó volt a,
Kire ez a csillag egész fényes szóra.
Ő volt gondolása, ifjú szíve álma,
Ő volt szemfénye, édes ideáltja,
Erte volt övéme, érte volt féltelme,
De nem tudta, hogy ez hü szíve szerelme. —

Aratlan virág volt, mint a kis délke.
Szereci a napot, de seljes fényibe
Lehajta kis fejét, szarmai beborja
S ritkon csak örömet, magában susogja.
Séjtelmes ifjú kor, te kändör kis világ!
Neked nyíja kelyhéi, illatát a virág,
Szüro töviseit nem látod, nem érzed,
Hogy tavaszi pompán lehet még enyészted.

Ne is érzed, ne lásd! Fut, elfut az élet,
Megrönnik a lomb közt a tavaszi évek,
Piróslék, meg sürgül a bokrak levele,
Kedélyünk madara is elrepül vele.
Fut, elfut az élet, medjed virágait!
Dárd be jó kedélytel berkei, virágait!
Boldog csak az vala, a kinék nappala
Tiszta öröm nélkül roha el nem kála.

III,

A nász

Nagy sürgős forgás van a Bárdiák háján,
Vendég, vendéget ér udvarán sorváraán,
Négy fogasú keszítv kőzük rova eseng hang,
Minden új értéző ruja esinél, vendék bent.
Köncsi, oryid Gümöri, Borsocki, Nagyárdi,
Egy ente eny cötkeréki meg Nyári, Szathmári.
Szentsmiklósi, Gushi, usánok Nagályi
Ús nem es családok fia, leányi.

Most mind a két udvar egy egy nagy vendéglő,
Kicsin is lesz talán a roba, ebédő.

De hogy lesz, de hogy lesz, a vendég szerencsés
his helyen is elbűn nem marad, véret.
S úgy volk meg szerencsés a Bárdiak kéve,
Hogy legyen mind kettő a barátság híve,
Mely mellett a lélek büszksége megfűt,
Aldoroni haráeri, aldoroni Ismeret.

Te régibb, szebb idő, egyszerü öröklésed,
Hasszunk s lelkiünkben, a mi megfűt költésed.
Hozd vissza az elűnt boldogságot, valós
Svidd e kaparártó jelent, e megcsalót!
Hol vagytok a derek, ősi nagy családok?
Meyfogor talán mind, valamely nagy ártok?
Ősi harcútkon jár borongó bánat,
Ha rávotok gerendok, szemem könnybe lábad.

Mie sürgős forgás, észaj okozója?
Kettős öröm van in, kettős keszörüja. -

Értion lakadalmat tartó jó Bárdi Péter,
Estküvő a fia nép Margit kezével.
Elég ok örömré, elég ok vígságra,
Hogy legyen a szívnek igaz boldogsága,
Egyiknél az emlék, másikenél a remény,
Mind kettő alapja tiszta, nem érzemény.

Felhő, ború is van azon az emléken,
Mint a hogy felhő van a csillagos égen,
De így meg szívtáboron látszik az ég kétéje,
Dajjal, küvedelemmel a lélek erénye.
Az ifjak reménye a jövőnek tiszta,
Rozsás fagyolaiól igéren borúva,
Együvé folyik itt a múlt meg a jövő,
Szereket, szerelem őket ösztökívő.

Leveles sátor van a tágas udvaron,
Hosszú arsalok közt egy egy úsca vagon.

Azon járnak, vagy tán inkább csak repülnek
Menyestek, lányok, szép magyar tándétek.
Nemzeti öltözet díszre vint rajtuk,
Ajkukon lepes méz, szemükben fény ragyog.
Kínálják az ételt édes szóval szemmel,
Pirúlva xavarral, sarkos szerelmmel.

Izól azene búsan, vígan, majd elhalva,
Perdül az ifjú sző, a mikor vesz halva,
Ragyog szemre, az ajk mind mesolyra derül,
Incselkedés egy egy: sarkantyúja perdül;
Pedig sokáig kell még várni a sánorra,
Hej! a leány sereg van most verse tanára.
El engednek felét a förtnek, a sültnek,
Pedig bent a kenyérben, egyre förtnek sültnek.

Az idősbetó lélke gondolatba merül,
A hon sorsu, bajá előzőt fölmerül.

Az ősz szempilláknak csillog egy egy könnye,
Talan bánat miatt, talán az örömben,
Nincsen itt most bánat az öröm is kesvő,
Tiszta, derült az ég, nem borult, nem felhős,
His pár boldogságot éltem ma sző, szőj,
Evan temerve az, a mi se, a mi főj.

Mikor elcsendesül a zene, a pohár
Csillogó, gyöngyözö nectő el bujdosva jár.
Döszesendült kehelyt, boldogságérv emel
Minden sző, minden szőj, minden rokon kebel.
Egy csak egy ifjú van, kinek kedve kiholt,
Elsősül arccal, Szomolnokai Tibold.
Le nem veszi szeméi a legszebb virágról,
A sajo völgyévet a legszebbi lány aról.

Tiszton forrong, kelme igó tüzes azena
Bárdi Jenő lány maga elő halva.

Gyilkos a vért hegye mint járja át rivér
S ő bírja majd nőül szép, gyönyörű hivat.
Genő nem látja vet, csillagokat kémbel
Boldog menyasszonya ne felejtse emé el,
De hogyha látva is, bírom megbeszátva,
Hiszen ő Tiboldnak régi jó barátja.

Barátság, szerelm, jellemes komolyság
Volt a Genő lelke in az a legszebb virág,
A mely üdén nyíltott s áldozatra készen
Azé volt a szívé, lelke is egyszem.

Tiboldot szerette, együtt nevelédtek
S még mikor a száján követ vedegvették,
Hogy a vért szőjéti át a külvő partig
Ki társul. - Tibold lelke később mire hajlék.

Genő köve a víz színe felett szíve,
Az repült, rendszeren a partba üvödve;

Tibold köve többször, le a vízbe merült,
Hogy a parthoz éjjen, csak néha sikerült,
Genő merészdíve egyszer a homokon,
Egy elrepülő kö úgy érte homlokon,
Hogy a víz dőlésé; - le mosta jój nélkül,
Még maradt a jégge örökös emlékül.

Tudta hogy Tibold volt, ki meghajította,
Irigy volt már vedé, akkor is, sírokba,
De nem bánotta őt, be sem is vádolta
Mikor édes anyja, mely sebet ápolta.
Nem sokkal az után förödték. Egy örvény
El kapta Tiboldot. A habba merülvén,
Genő meg mentene, a partra ki hozza
S gondos ápolással ijélesre hozta.

Margit észre vette Tiboldnak az arcán,
Hogy rossz szellem kiűrd bent, kelle síkos harcán
S halván oda simult Jenőhöz, ezt sugva:
"Vigyázz, ne ivadj el, Tiboldtól egy itra!
Önce rozent Jenő's villámlon remében,
Pár nézet Tiboldra erősen, keményen...
Nem bírna ez állni, le süvöne fejét,
Láttával tekintet - ki látja? szerse szerse."

Jó, hogy az ünnepnek közei közeimé
Jöttek a falu, a vidék hívei
S a vendégeket most mindet csak oda figyelték:
Miképpen vannak, rolnak, valon ő meggyeltek?
Oda nézet minden rem a fő asztalra,
Mikor az egyszereű szű, száj, magasra
A család eregyét, érdemét, jószágát,
S kívánta is annak tartos bölcsőjét.

Legelő szörjöttek a falu vénei,
Hosvén, orvost háji tisztelőrei,
Meggörnyed a vállakon az időnek terhe,
Sohrak már az élet ideje becselvé,
Beccsültes, munkát, megfárada vándorok;
Kézükre van írva a munka, a dolgot.
Tisztes kékbelijök, ünneplő ruhájok
Örömkönyvel nézet Pérdi Péter rájok.

Az után eljöttek az ifjak, a lányok
Ünneplő ruhával, mely úgy illes rájok,
Szép fajú magyar nép deli ivadéka,
Délrege, egör séges, darvas a dereka.
Mézci virágból koszorús, bokretát
Jó kívánatok közt vegyítve a tréfát,
Adták az emlékül az ifjú nép párnak,
A két kezei az egész hasúrnak.

Menyestek, asszonyok vásznát, lépcsőmőret,
Főfiatok bort, búcsát hornak, eleséget;
Iselet a tiszta igaz szereteten,
Munkádnak s a boldog elégtel életnek.
Mind egyikhez van egy közevete, reava,
Mind egyikre ragyog angyali mosolya
Annak a szép lányunk, kinek ma boldogabb
Nincs a földön sehol, sem deisabb, gurdagabb.

Szépség, úde írség, sormészetű kimes te!
Van-e, aki vagygyal reád ne sekinone?
Hátha még reigjóság egyesülve nálad,
Msalad e földön nem földi fény árva.
A jó nép boldogan, elégtelen uszlon
A terves udvarra, de elnem távozon.
Neki is kértült is néhány ics élet
Közös is ar öröm we úrral, a néppel,

Mely hogy annál jobban megadja a modját,
Hamar elveteve vis, isad gondját
I megkocdre a sáncezt, melyka szépen járját,
Sokszorom találja a világon páját.
Lobogós ingújj nál a világon páját.
Pasyolat we inguall, tiszta mint lehetet.
Ezen alól piros, ezor rúnokú szoknya,
Nyalka kardosány, mely labukas szorítja.

Lassú, esenedes ábránd, sebes fordulásal,
Igócső dalia, büszke mordulásal,
Majd ropogó gyort, tűz szállva we erekbe,
Benne van egy nemzet ömörzete, kedve.
Nem sokáig maradt we úri nép ilve,
Így néhány talál ott maradt meghűlve.
I elmondva még néhány, szívöl fakkadt áldást,
Soklon a sarkantyú, megkocdre a esárdást.

Kint a nagy udvaron, a tées nagy kertben,
A kisebb nobában, meg a nagy seremben,
Mindemint mozognak, beszélnek, néznek,
Esengő poharak közt, miután emlegetnek.
Hát a kara dolga? Annak most a sorsa
Nagy, dicső műtjével, remora, mostoha.
Nem a nemzet oka, nem is a királya.
Háládszón fájó szív, eszfa viszálya.

Iregény, Magyarország! Iregény édes anyja!
Héj! de sok rossz gyermekét elshödi rajta!
Gondos visel rajta, neveli, táplálja
S ellene fordulnak, mikor öket áldja.
Fáj ez a seb, fáj, fáj, fáj minden embernek
Fáj a Bárdi sinak: Istvának, Péternak.
De míg ez úgy véli, hogy békével jobban
Leherne gyógyítani, annak síve dobban.

Selkesezés süre felragyog szemében.
Eddig ábrándozon a dalban, szemében.
S azt mondja Péternak, csak úgy oda vesve
„Ha eszára hívák, akkor volna kedve.
Kell már egy kis vihar, hogy a nép perszédjön,
Honáron, nyelvén, kiérdjön, lelkesüljön
S leverje sok fanyar hajósát a fűn, ak,
Melyek előbb, utóbb, bizony meggyalának.”

Szól most Bárdi Péter: Ne kívánd a vihar
Só rokon! karádnak ne kívánd aranyt bajt!
Kicsiny ez a nemzet, nagy a birodalom,
Nem való ennek harc, nem a furdalom.
Furdalom aija, süre pusztit, emiset,
Álszót vet karadra, mely mindent elenyészt,
Feláldoznád mödöt, kedves gyermekedet
A kit se úgy szeretett, s ki séged úgy keres.”

" Meghorra az idő, meghorra békével,
Kit te vívni akarsz fegyverek élével!"

" Nem horra, soha nem! Szólt hevesen István.

" Hi' most e nemzetnek ilyen békét kíván,
Nem is szereti az e hara szent földjét,
Hogy megdulumazza ősei örökjét!"
El halványult Péter, szivébe nyílt ki,
Végig futott rajta a szó, a mit hallott.
S leugyott, leornult egy asszal fölébe,
István megkulcsolta két kezét fejére.

IV.

A rózsaliget.

Nexavarjon téged oh édes szerelmem
Boldogságod között semmi bü', sérelem!
Ne árnyalja felleg a te fényes napod,
Mely ma két családnak ijéletes adom.
Erüst kisértá viced suttogó haljárú
Ne kajóljon le ma romorú fűszaga!
Ne legyen itt ma a hervadó ős képe,
Csak kikelet, tavasz rép, virágos rétje.

Erst goncsolta a két örömványa, midőn
Magához jött Bárdi Péter egy kis időn.
S derjén bánatuk földi mosoly szöve,
Akarsak hogy fiók, lányok esküvője

VI

A kis ifjú arcát ne borítsa úrnynyál
S folyt a tánc, a zene porogó vigassággal.
Meggörgetés rivókat öröme és bánat közt,
Az anya és a nő lelke érzése közt.

Nem hallották kiint meg, nem vették az ifjút,
Mi történt oda bent egy szent este miatt?
Ne tudja azt alant a rózsák bokorja,
Hogy fent a cser lombját a vihar sodorja.
Nem tudták, pihentek a rózsák ligetben,
Egy lélek kéj forrva édes szerelemben,
A nyugovó nap is, gyönyörködve bennük,
Arany koszorúkat szőv szegélyből felennük.

S mondta a völgyégy sunyó ajakkal,
Rebegő lágy, oxist esengésű szavakkal:
"Margit! az ég és föld te legszebb virága!
Nem érlek esillagom, életem virága!"

Életem öröme, ifjúságom álma!
Oh legyen az égől szerelmed megáldva!
Hiszem és reményem teljesült s oly boldog
Nincs a földön senki, a milyen én vagyok.

"Mond: vagy e te boldog? Mond: vagy e te ilyen,
Mint az, kinek keblek, ma keblek a pihen?
Érzed-e azt, hogy ma be teljesült álmod
S bennem eszményedest látsz, felszabadod?"
Margit fehér arcán kivirult a rózsák,
Biborajkán édes mosoly kelt a szóra,
Az uszán igéző szép szemével nézve,
Igéző ajakkal imígyen beszéle:

"Én édes jó uram, Bárdi Jenő uram!
Hogy hiszelkedik még, bizony nem gondolom,
Nem lehetne boldog, ha én nem volnék az?
Hisz az én életem egy virágos tavasz.

Melyet legszebb, idősebb virága: szerelem
S ez oly tisztán, mint nyíl, csak melledre emelem.
Veled fog virulni, veled fog hervadni,
Veled fog majd együtt a sírban elhalni."

Nem szelhason töltöt. Minis az imjő bokor.
Melyet a fűszeres levegő megcsókol
S odá borít a völgy erősebb sörsére:
Ugy simítla Margit Jenő kebelére.
Es az ifjú telve édes bűbájsággal,
A lekapló bokrot kezével, minis iggal,
At ítelte némán, átítelte hűvel
Es az után nőlt, lángal szenvedélyel:

"Jér keblemre
Drága szerelemem,
Jér, hadd csókolom
Ajakadat!"

Életem időse
Napja felesem!
Hűljön alá rám
Fény sugarad!
Bírlak, enyém vagy
Ezen élvén már,
Örvi élsed
Hű szerelem,
Töjjen a sorstól
Tél, hideg, ősz, nyár,
E szerelem lesz í
Drága virágom!
Teged az örvi
Csipke bokor,
Hogy legyen élsed
Csak örvi álvom,
Bár a vikasztól
Lombja omol.

Γ Bírni, örvi em.
E szerelem lesz

E. szerelens leor
Elszemem által
Tiskos erő, mely
Aalólal,
Isteni res, mely
Egi dalával
Tesse kusi is
Mennybe emel.
Birtak, enyem vagy
Isten elvön inda,
Csillagya elvön
Mucivati!
Kisnekem Isten
Küldte le égöl,
Kis okoró un
Annyal inati.
Ah! de a földnek
Minnepé van ma,

Hogy se velünk vagy
Egi rokon!
Bibor, egyedre, oh ki maradtva,
Láva a mennyet homlokodon?
Erzem a földes,
Erzem alattam,
Ah, de szemedbe
Nézve megint;
Elmarad a föld
Messe alannam,
E a magasba.
Mennybe tekint.
Lest-e egyintenek
Fellege, arnya?
Hülve merelmem
Nappja talán?
Szep, veseidnek
Lungja, sugára

Mindvég a fényes
Hűlt-e szívem?

Oh ne nehezeleg!

A ki szeret hűvő,
Fél a mennyet,
Fél a kovács,

Judva, hogy ahhoz
Oly közel a bűn,
Mint közel ejhez
Pórsak-kovács,
Feltűnik a szép
A kergető úri
Vágyba esőpongó
Lemberi szem
S erre hevülő,
Célt a ki türe,
A ki erősen
S neki hiszzen.

Oh ne nehezeleg,
Hogy ha szeretlek,
Hogy ha szeretve,
Feltűnik is,
Szép vagy, igen szép,
Nőnek, imádnak...
S fél a virágat
A gyereket is."

Margit a szavakra édesen mosolygott
S közelebb simulta ifjú férjé mellé,
Ugy szíva belébe, a miket ur mondott.
Tessete is néha, mint ha nem értené.
Azután gerleket kaoragva, ajjakkal
Homlokát csókolt, nem egyszer, de szívesen.
Ki számolt volna meg? csak az a jó Isten,
A ki szerelmek ad a műnek, hogy hányzor,
Azután rebege, vállára hajolva,
- Homlokán diéskört vont a nyugvó napfénye.

Sze llővel surrogom, az ő s nyárfa lombja,
Mely vé dőleg borult a ligas felébe:

"Ese napja gyenge nőnek
Barot, edzem férfi szív,
Akiért ha veszet jövete,
Szembé száll, és holdig vő.
Ezem idve vagy se nekem,
Napja, mely kével ragyog;
É hö nélkül, hideg ijben
Reszkereő esillag ragyok.
Tél, hideg tél ejzatkája,
Lenne éltém, hogyha san
Elragadna sors viszálya,
Tölem késon, vagy korán.
Nem boker vagy oh se nekem:
Tölgy, erős tölgy, mely fedve,
Gyenge ujkam, veszes ijben
Véled biron jár, evere.

En mit adjak? Lány szerelmet,
Mely, míg élek, ér sed ég,
Böldogsággal teli lelket,
Szívem minden évelméi.
Férfi élet, lelket ünnek
Élet gondok untaban,
Ezemek miatt ösre tűzmet,
Küzdemet, bár célalan.
Női lelek hívása
El siminni a vedő,
Gyöngéd rava, bírádása
Adni fog majd új erőt.
Női szív derült kedélye
Aldó karmarkéru ragyog.
Kedély a nőh fő erénye,
Oh csak ezzel böldogok.
Tűz helyöknek ezzel hovenak
Élgedés, melegat,

Férfiakként ezzel adnánk
Küldelmöket enyhelyet,
Főjón élünk, napja, árnya,
É kedélyeszen veled.
Ezzel váltik s ezzel várja
Hű nőd vissza térted.
Ugy öleltek, mint szivárvány
Öleli az az eget.
Legyen élünk borulatán
Szivárvány a szeretet. 11

Többet is értek meg, többet is mondunk,
Ha két szép szeméből a köny nem omlad,
Mely elfojja a szót a csövegő ajkán,
Oh az a kis könyvesebb olyan nagy hatalom?
Föl kelő csillagok beszárt helyene ...
Fényökön arutan magán el nevesse.
Tele volt a szív, tele boldogsággal,
Mint a rósa botok harmannal, virággal.

Egy múlt el ez a nap, egy múlt el az este,
Egy másnak örömei gyöngédien keresse.
Az is ez örömben észre nem is vesse,
Hogy a hajnal csillag lesködök megesse.

V.

Haza és Szeretem.

Egyes forduló az év, az idő kereszén,
Az emberi szívben megújult a remény,
Mint a fán új tavasz, új levéllel perzdül,
Új virág, új remény jön egész seregével,
Földműves a magot tisztevére látja,
Melyet elhínsen a föld híver hantjára;
Garda, meg a pástor úszót nevel, ellőt,
A hosszú telen út, majd bőven sejtőt.

A hegyen a költő böszűretet ígér,
Ez az év sem lesz tényleg rosszabb a többinél.
Gyümölcs lesz a fákon, annyi a sügy rajta!
Böszűrendő legyen, a papusztalás sarkja,
Ha szentgyörgy napján elvén megrendül az ég bolta,
Ekkor is, akkor is állják, hogy így volt.
Pedig megrendüle, villáma is égett,
Bevilágította a beborult éjert.

Ha az er szive esillámlon az égen keresetül,
Ha az er szive fényénél a hon szive vordult...
Megrendüle szive Arpad nemzetesinek,
A gyermekok ifju len, férfiak a vének.
Nemzeti szabadság szelleme fuvallon
Nemzeti szabadság regyle hajnalott.
Megifjodott, éledt a vinkedő világ:
Europa népe szabadságeren kiált.

Fegyverrel hallatott s Vogesekről, által
Az őri Apokron, Kárpátról is sárnyal.
Fel támad a nében a nyugvó érvés,
Gyógyulásért eped a honfi szenvedés.
A nép, mely sütt sokat sárnyaloknál,
Jogát is kiérdemli kisé, élve jogával.
Mint ha hegyek között elvordul a fegyver
S a bűnök vize hangja reá visza felel,

Shangját az egyik béver, másikat adja át,
Fgy terjedt e szó, hang: védeni a harcát!
Mint mikor sárnyal szive szikrája a szellő
Elvordorja hozzászó s meggyúl a hát s szó
Sennet a szikrája ismét új szivest gyújt,
Nemzetből a nemzet, szivől a sziv így gyűlt.
Örömben merült be a honfi fájdalom
S bűje is öröme len a forradalom.

Bija lett Péternek, öröme Isvánnak,
De bija len mind a két hár asszonyának.
Bárdi Péter a hons félse a kurtól,
Túl nyoma ellenöl, le verö kudarcöl.
Mert az oroklánt is, bár erős, legyözi,
Ha bevélt vadászok serege üldözi,
A nemes szarvas is esik végsőre,
Ha egész erdő vad romjait vére.

Bárdi Isván belkén süret fogott a hár,
Tár, kel, örömeben meg aludni sem bír.
Egy független harc eszmény képe, álma,
Lebeg belkén elön, vinné a halálba.
" Nagy nemzet a magyar, exerecs innen
Es ki ségése nagy kürdelneiben.
Míg valban fogva fel keles üldö kadt,
Hogy nyugot épisse művelség templomát?"

" Nemes, lovagias, jellemes e nemzet,
Szerepte királyot más nemzetek felén,
Aldozta életét, kiontott a vért,
Le verte százszoros barbar ellenségét.
Fogékony a szépre, fogékony a jóra,
Szívét vidáddi engedelmö szóra.
Míg egyik kezével kardján villog sarkja,
Máshiban művelség öltár kővet tartja."

" Nagy nemzet a magyar. Ne hallgass a szóra,
Hogy esak most ismerik, most tudnak már róla!
Isván koronája, Szent László fegyvere,
Melylyel vinné volna nyugot kelesre,
Neszprém iskolája, mely sokkal továbban
Gyújtott a tudomány fényes esarnokában
Öltár tűzet, mint sok más nyugori nemzet...
Oh hár ez ma már mind, mind mind feledve lett?!"

" Nagy Sajos udvara, kös, porcja nyugorak,
Hól Europa minden kösei forognak,
Szerevésinek tartják fedelmi lányok,
Ha a nagy király hogy sugárzik reájok.
Amilyen nagy fényre el, innappal fogadják,
Leg nagyobb királynak mindenki őt tartják.
Birodalma nagyvöl, fénye, de isősége ...
Hát emek sines már meg, ma semmi emléke?!

" Nagy nemzet a Magyarok Ne hallgassa szóra,
Hogy esak most ismerik, most tudnak már róla!
Márjás nemzeténél melyik nagyobb nemzet?
Keresd fel, kutasd fel neved meg a nevet!
Oh ha ravam volna, mit ére a leltem,
Hogy ki beszélhetném, ki kiáltná nyelvem.
Nem támadna sehol egy harugszaj, a ki,
Hogy nem ismerete há, még egy szex mondja ki!

" Hunyadi, Práskóci, Krinyiek családja
En' édes nemzesem! bizony art kiáltna,
Hogy ismertek mesze, kelesen, nyugoron,
Dél köbb éghajlatán, a zordon éjzaton.
De minn art irigy szem, ha jór, ha széper lár,
Tetteti, hogy kápráz, tettet, hogy nem lár.
Nem akarták látni híriüket, neviüket,
Elkerestek volna semmi benninüket."

" De nem kerestek el, akár hogy akartán,
Hogy nem es fajitakat sárkánok takarjakt,
Fel támadt a nemzet, megrendült az emek
Büvös bájos nyelvén zenyzeses nyelvének.
Elsz nemzetem! Elsz még! A megújult idő
Bízattól mondja: még egy szebb jövőndő
Nappa virrad rád, esillagod már fénylik,
Híred, de isőséged emeljen art égig."

Egy lelkesülő Assván. A két anya lelke
Mint ijesezen galumb, fészken meggyeszenve,
Prig siralmas hangon, párján, fiún vna:
Megvesseve egy a forradalmi sora.
Sürgőző künselen, ide, oda röpönni,
Felve küsi nesztől, felve, ^{ha} agy ^{ha} tömenni.
A nagy haru gondja feifji reit, nyomja.
Kis haru: a család, a nő édes gondja.

Édes gond tarhe szállt a jó két anyára,
Hogy haruá gondolt az ij két anyára,
Mely a Szó párron, virágos rét felett,
Mint egy kis kapolna, békén emelkeden.
Térjünk be a gonddal mi is a anyára,
Melynek fura róza küsre a falára,
Körülre, feleme, elalos madár röpönnel,
Böldög a halandó, a kis e har fedhet.

Széles fal kerítés, gesztenye, diófa
A békés kis tanyát körül - és karolva,
Megvédve az istca fel szálló porától,
Elzárva a világ örökös zajától.
Löldrefessett kapu volt közé ékelve,
Vasból volt a rácsa, lámpasával kiveve.
Porondos úr fusott kapusól a kürtig,
A lépsős, uszlopos, a szellős tornárig.

Itt a istca a hátnak rönnye, gardája
Vendéget jó szóra, pikero szállításra,
Innen küsirevort el, marasztaló kedvel,
Kiserte vendéget gyújtas szerezéssel.
Kend, tisztaság honolt a korbán, a hárbán,
Itt bent az udvaron, künt a gardaságban,
Ifjú a hárua, de vendet szerező,
Mesze is híres volt orvól Bardi Ferő.

De hogy we szerető a rendet, a szépet, ^{2!}
Ezre tanítja we az angyali lélek.
Kívánk egész lénye szép, valódi kellem,
Lelke valódi jószág boldogság mellett.
Tevend, ezmei, korvet a férfi ember szem:
A nő lelke bája az úlnak egészem.
Bájt, kellemet hirt rá, megnyitva ajkai,
Egyenlőre szava. Ny lélek volt Margit.

Ort ül a nagy kesere nyiló kis robban,
Hímző ruha mellett, a mely aratában van.
Pihenő tart talán, vagy arany fonala
Egygyörre sorra van, hogy valaki hozna,
A kinek ruhához arany fonat fűzi,
A kinek fejére az a kimerő türe.
Egygyörre kék szemén, az ablakon által
Lelke, a hol ő jár, a távolba mányal.

Majd könnyű nyíja fel, hogy kedves dalnokai
Szíve szerelmével újra olvassa át,
A kivel igézőbb hangon nem sebt költő,
Elsejt és elcsúszkál, se dr ember öltő.
Majd dalra fakadva be eseng a házat,
Majd imóra hajlik, a szívén alázat.
Igy szól el Margit we irán, a napot,
Melyet a ház gondja, pihenésre hagyott.

Öreg Örsse asszony, régi hű dalnokai,
Most is in van vele, hű gondolat dalnokai:
Örül örömeinek, búsul bánatának,
Lesi gondolatját ifjú asszonyának.
Tárnacsul is volgal, félre inri néha:
"Megvárhas, - hidegván, az a hosszú seta."
Melyet a kert utján, oly könnyű ruhában
Tese Margit naponta, a nap lenyugtában.

Most is ily gond felhö' rárca ül homlokán,
Hogy Margit járka' a kerti és homokján,
Fel sula' sétálva, a távolba kímlel...

Még egy kendőv' veszem, hogy utat is sejtél fel.
„Csak hony a tavasz szellője, sugara,
De a fiasal vep' nem sokat ad arra,
Oh pedig de nagy kincs az a jó egészség!
Mennyi gondba kerül, hogy felnevelhessék!”

„Pedig hogy ö'ri a jó nagyságos sír!
Nekem is meghagyta. kimondhatatlanul,
Hogy vigyázzak arra, mint remem' felnyire,
A míg a városból este kára térne.
De édes Istencim! hogy is ne vigyáznék
Arra a gyöngy remre, melyet a világ még
Nem látott, mióta tudom az esetet,
Pedig karom ve' ezem kenyeremet.”

„Soha sem is láttam ilyen egy párt soha!
Pedig ide, oda jártam hibe, hoba,
Mikor még az a gyöngy birony meg se termem,
Mikor még anyja is ötomben szendegem.
Ez is szép teremés volt, hiszen az látszik,
Arcaim még most is a merem járzik,
Csalogatni való' még mon is a reme,
Pedig már ma holnap nagyszony a neve.”

„Hogy is sehesen volt Margit oly boldog,
Urának választson valami Tiboldot,
Vagy kit, uram borsá! még a neve is rossz,
Keresesse vesekora, a ki róla hív' hore.
A ki jó uramnak még gyermek korában
Pétyegyet üvön egy kövel homlokára.
Már akkor akarta a jó lelete kárát,
Frigyelve róla mindég szép aráját.”

" Nem is tudom, de én mindig félek, hogy ha
A süsüv ezt a rossz embert ide hozza.
Mondtam is már sokszor kedves jó néniúrnak,
Hogy én félek tőle, mintket még se ilmeget.
Oh Jézus Mária, hogy ha most jönne, jaj!
De mi van oda kint, mi csoda látna, zaj?
Hamar ezt a kendőt! sohas is beszéltél,
De mikor valaki oly anyyira féltetlek..."

Az még Örsze asszony imiggy töprenkedem,
Mint a rajóka volt, hogy vendég érkezem
S mire Örsze asszony kisírt a kendőt,
Margit anyja heblen sírva nevette őt.
Mert a kedves vendég a két Bardiné volt,
Anyai részükön borongó bánatot
Tatevgyutak, a mit Margit nemven észere,
Nem féjjet a galamb a közelező vesere.

Csokolva, ölele, a hol erre anyját,
Merdeve szívesen édes szerényjait,
A kárat, a keset, a rózsá legassal,
A forrást, a cserjés, mogyoró botkorrul.
Azán anyósára hintesse a csötyjait,
Meggördöste sokszor szerető apósát:
" Meri nem jönnek öte is? Midologban járunk?
Csak nem készülnek tün öte is karvának?"

Bardiné, leányát hebelére vonta,
Ajakát, homlokát könyekkel csötkölte,
Azán be vonulva a belső szobába,
Se illeket minet hármannal széles keressere.
A két anya szélen, közepen szép Margit,
Mintet egyide arcan örömeget hajnaltek;
" Mindjárt jó Jeno is, veá varakoztam,
Hogy Örsze néninek olyan búst okoztam."

" Minden egy perc óra, minden óra egy nap,
Hullamzik lelke a kecské, mint a hal,
Ha távol van rólem, ha itt hová elmegy,
Mindig meg kérdem: mikor jó kegyelmed?
Nem sokáig vára, hogy ott meg kérdese,
Uj szeker zörgés van: Senő meg írta,
Hármán is fogadják, tart karok kulcsán,
Hogy ott is, amott is a rivére zúgja.

Piros is, fehér is volt a Senő arca,
Meg meg jelent azon a bensőnek harca,
Mint északifénynek alaj hullámzása,
Arcán úgy jelent meg lelke birkózása.
Margit isere vette, s a mély be-mencék,
Háromszor is mondta: "Senő én úgy felelt,
Valami bajod volt, mondt' mi történi veled,
Lásd, pedig bujgón imád hozsam érte."

" Hogy minden lépésed a jó ég kísérete,
Az én jó aramat semmi baj ne érje,
Legyen áldott menet, legyen áldott jövet!
Mondd: imádásomra oh mi bujink jöhet?
Oh szől, ne hagyj lelkeni spédni sokáig!
Nem, egy percre se hagyj, nem hogy egy óráig!
Ugye hogy mened kell? hi a hara sorsa?
Hogy jusson ifjú nőd majd Komorú sorsra?"

Senő nem szolt, lelke tele volt érzéssel,
Kihűtötön kebleben a honfi a fiúval:
Isthor, his karaja, melyest királynője,
Aldással körvanyzó, kedves ifjú nője,
De kiint a nagy hara sajog, vértik sebbel!
Aldoztek a nagyon a kedves kissebbel,
Hiszen az áldokat áldással szall vissza,
Ha piros vértük az szentek földje issza."

Hebelen pihegő galambjai esőholva,
Lelke birkózásán evő véve, róla:
" Férfi sorsa küzdés, a nő' lemondás...
Megyek, hi a harca, máris az elválás.
A harca szívenek dobogásait hallom,
Lárbán égés én is, melytől nem alhatom.
Ellenséges népek tapodját a kántor,
A mely ö'szinteket nyugodalmas ador."

" Melynek barátságja egyenként megretentet,
Könnyje kalászsúl, kegye nekisúvallet.
Hebbe arany + emő, bikkese, sölgyese
Telve nem es vadcal, balsammul fenyvese.
Ért a garatug földet, hogy meg, védelmezük,
Iszen" hi, kivanak hasalmat éverzük.
Lelke is velünk lesz a csaták meréjén,
Diadalmas húrunk' borocok virraszengvén."

" Megyek, hi a harca, mely séged is nevelt
En edes szerelmem! Nézzem-e az ellent,
Hogy szülő földünknek virágait gúncolja
S emlékei családunk keserűn gyászolja?!
Korok! Tűrhelyünköt meg egy szor pihenve,
Későjén lelkesek a harcból ki menve,
Későjén lelkesek, én küzdöm örökre,
Az eszme lelkesit, megold emlékeset."

Itlesen ravais az ifjú hős végre,
A három nő' lelket egész megigérei:
Mint ha a profeta igéit hallgatnánk,
Mint ha a dalnokokat dalait hallgatnánk.
Szemök hullógyöngye, mint ha apadt volna,
Nem lesz el egyik sem, mégis mint ha volna:
Szemök csillagában, aruknak pirjában
Hovó leány szerelme, egy ábránd világván."

" Le történi könyvem, szót Bardivé büskén,
Ne sombojjon ellen soha harcán iusken!
A harcát védeni férfi közelesség,
A Bardivak neven egy esorba ne essék!
Menjfiám! Várj rád. Veled megyő is el,
Veled szerenajd nőre győve, bár sebetkel,
Mintket megöltulmar Bardivé Péter karja,
Bölcsessége, ha jő az idő viharja!"

Szóla s megcsókolta az ifjú homlokát.
A két anya rögtön kiadta parancsát:
Örösinet legelőt s a többi eselednek
S készülték is rögtön idején az éjnek.
"Hova? Nyáradfalu őri hajlékába,
Üresen hagyva az ifjúséket magában
Galambjár on vágja puha, régi fészke...
Böldög, mint gyermek volt, benne vajon léte-e?"

Mindenütt mozgalom, zaj, borús és köcs,.
Ha bár sok az ember, de meg is most kevés,
Énni is alig jut eszébe a harcok,
Ha nem küns esznek, arsan szabóknak.
Meg a rekereknek, meg a legesze sora,
Majd a Jenő karján járta végig sora
A robatokat, karuk minden kicsi helyei
Érvölvet, arról azt az emléket veték.

Arsan megálltak a kerti robatban,
Mely anyai sok, edes sítok zárt magában.
A selihold fényén megirvasult lelkük,
Elevén, ifjú lett abramatos revalmók.
"Nem, én nem küldelek" rola Margit elöb,
Gyengédén ülve kebelére Jenő,
"Egy rövid és múlva virágyom hervadjon,
Egy rövid és múlva... nőd... árva maradjon?"

11 Oh, mert árva a nő, a hiúszeres hűvér,
A minn én szereltem én édes, jó fejem!
Hogyha kebeléről urát le szakaszják,
Hogy idő előtér máj a gondok hervaszak;
Él-e? visszatér-e még valaha hozzánk?
Vagy csak a sír ből a koporsóján hozzánk?
Hogy meghaljak vele, hogy meghaljak érte,
A kinek hű szívét gyilkos gubru érte... "

11 Vagy nem hoznak vissza, istegen újul
Tudod harc után majd viri nyugalmad.
Hogy sírod se lassam, melyre le boruljak,
Hogy utánad, éred viróké búsuljak?
Tudod, hogy nem magam maradok én árva.
Fájdalmam, bánatom így jobban elárva,
De szívem alán máj szerelmünk virága...
Értes... ha se meghalsz... ariguri árva!"

Jenő szíve most még gyorsabban dobogott:
Az a szó, az a hang szívébe nyilatkozott.
S akár hogy birkozott az erő' lelkeben,
Könnyet facsart a ró, az árva, remélben.
Négre erő' vevén könnyjei nek kiáltán,
Mélon lelkesedve egy kis idő' múltán:
"Ne félj, ne aggódjál, én drága szerelmem!
Élsem a honnát és neked szerelmem!"

11 Annak boldogsága, a ki boldogságra,
Annak bánatával, bánat borúl rártok.
Neon lesse az árva, a ki rived alán él.
Örömiünk, reményünk, boldogabb jövőt is.
Megvédelmez Isten sha majd kura szívem,
Balsamot borítunk a kura sebére...
Megújít, megújít az idő' s mi alban
Élünk örömiünkre, bekén, kavarsalán."

Nem valószínűsíthető, a fekete öltözék fogsor...
Alig vették észre, hogy már hajnalodott.
Készen volt az udvar, kéz hold, csillag fénye,
Hogy az indulókat nyojtasán kísérik.
Kisvörös is öket a hold fény, a csillag,
Margit könyves szemmel nézta, - vöröspillant.
Egy öreg hű család a kopas beárva,
Egy új kanyarulat ott is elárva. —

VI.

A honvéd

Exer éves élet, exer éves övök
Hirdetik, hogy voltak mindig nagyok, hősök,
A kik e harcokban jogos kiérdelmében
Harcoltak, meghaltak révök szent társában.
És melyik volt nagyobb? És melyik volt diésőbb?
Az-e, a ki e harcok foglalt a legelsőbb,
Vagy az, a ki védte, a késő kor fia,
S a kiket vöröspadon kellett meghalni?

Ézer éves élet fátyola ha lebben,
Nagy időtök bajnokain megrendül a lelkem.
Örömm, hogy ha látom: mily irias nagyok,
Szívben, aldozatkban milyen törpe ragyok.
Ott Szel, ott Borond megripén zászlója,
Lelkembe nyilatlik utolsó künt szója.
Ott kunokat verő nagy zászló serege,
Hontalan Pélánus elpusztult nemzete.

Ott kemény Kont vívő is bajnok társai,
Ott nagy Vesselenyi!... ott Krinyi Nádasdi!
Ott Várna, ott Mohács hőseinék gyásza,
Lásznoki önkénytől porig megalázza.
Ott a konfi jellem eszmény képe álma:
Rákóczi, Rodostó besej orosz lánca.
Ott, ott, - de sakardé fátyol e képek et!...
Konfi búval örömm fátyó emléköket.

Oh, ki honat védte, áldott legyen annak
Neme és emléke! Virágos a korszak,
Mely alatt nyugoszik, mely porait szája,
Emlékét ragyogjon síri éjszakója!
Oh te, dicső nagynév: hon szerető honvéd!
Mélán dicsőítő szavakat vajh' honne!
Vegye elő tollam, hogy aldozzak neked?!
Aldozom ezek helyt e szeregy énekét.

Marciumi égnek gyönyörű kúrnala
Ragyogjon a Tisza róka habjaira.
Mint szerelmes ifjú kedvese szemébe
Nézem le a nap is a folyó vizébe.
S míg szem sugarával kísért a habot,
Ézre nem is vesse rá a kis harmatot,
Mely után búvában, könyei omolva in,
Elhala egy irány szellőste fuvalmán.

Harmatos mozejin tiszai térségnek,
Pikentek az éjjel a magyar vitézet,
Amodva esaszról, győzedelmes harcraól,
Diadalmas hősi rabad karójáról.
Napkelén a vezér riadoja zendül,
Hangja ezer szíven nyitultik keszvetül,
Megmordul a rábor, minni tó mely nyugodván,
Hüllámozó leve a rél erős fuallatván.

Csendesen készülnek. Nínisen rajgás, lármá,
Imádon vécezők, imádon ravára.
Ez me lelkesít én minden ifjú, férfir,
Az ellen nem tudja, meri harcol? ha kérdik.
Harcolnak, háborúznak lelke kon vereset,
Ez teremt kunnai, győdelmes sereget.
Ez teremt esudakus, a melyket láttunk.
Gyermekből győdelmes hősié hogy válnunk.

Várkony és Tószeg közt esasa remelben állnak
Egygyzen bajnokai a hősi halálnak.
Közöttük a vezér, féliszeni arccal,
Bátorisó szóval, szigorú parancsesal.
Mellette, usána pojparipás nyergel
Egy ifjú tiszet, reá úgy illik a fegyver.
Nem esulódunk talán, ha meg nézzük, az ő...
Regi ismerősünk, derék Bárdi Jenő.

Ifjú lelke tüzet reuelon emlíke
Lobogóbbá teszi még, az ellenségre.
Halvány, barna arca kipirul a lángról,
Mely lelkei emészté már a harci vággyól.
Két gyalog zászlóalj várja a jobb szűnyor,
Hogy az ellenséggel báran rembe száljon,
Bal szűnyoron meszavótk kardja esillog fénylén.
A nap sugarai gyönyörködve nérik.

Rözeben egy sereg, úgy hívák, hogy horvéd,
Félve mondja ki az ellenség a nevé.
Vér-vörös sájtóiban megrendül, ha látja,
Fegyvere: szurony, rokan a halálba.
Vér-vörös sájtóúrok segyének élén
Ott állon egy férfi, izzó tűr a lété.
Germerszinti ez is, neve Bárdi Kován
Féltelmet okoz mind meg a neve is tán.

Ott elöl állanak a lengyel vitézek,
Hogy ha kéjre elcsenő vitéz száll, mit értek?
Egy nemzet ifjú, szabadságot verselve,
Vitézet ontják on, hol harcol az orma.
Szerekesetlen nemzet! A mivel világon
Van-e igaz hűfi, a ki ne sajnáljon?
E mivel világon ott régeu földje, az ársza,
Hogy se meg alárvá, így le vagy igazva.

De jönnek még idők! Nem hal meg az eszme!
Tár, kel, bujdoskolvá, rongyokban vérvé;
De kipirul majd azholt, el alélt arca,
Dixdallal megyen vereseres harcba.
Vér-foltos rongyai le hullnak váll úról,
Szuronyja esillog büszke homlokúról,
Bujdoskolo' boja a szurnokos éri...
Az eszme nem hal meg, győzedelmét kéri!

Mikor már a napról, rózsája le hullon
Szuronyos szuronyvé teno az ég bőlso,
Fénylő pompájában iszva, annak árján,
Indul meg a tábor, ellenséget várán.
Heves ágyúúrt kard a Tisza - hid főre,
"Szólnotk szabaddá lesz! - hallarszik, melöre!"
Mire az ellenség riadoja rendelült,
A lengyelek kardja arca előn esendült.

Megszólal az uszón ágyúja morogva,
Tűrel a vadászatok pusztója ropogva;
Megújja az ágyút, a dzundát a lennyel
Kardja megvillanulik, ez az ősi fegyver.
Rohan az ellenre, sokan a halálba,
Vér, sebek és halál, támadnak nyomába.
Körményű fővezér az ellenség kardja
A halálúgy türe, gyűvén országjárja.

De a kínoq marad, csak sokan előre,
Dragonyosok hadúri úri a híd fövé,
És a hídon belül, a Tisza-hüllámok
Némeknek, törvénnek lesz sokan halálba.
Elhull a vörösi, vissza-vissza ellen!
Nem lehet kiüdeni egy nagy szem ellen.
Elripors nemzetenek vész angyali látod....
Fegyverökre írva elveszed, halálod!

Damjanics, Vécsey, Pongyinéki testvérek,
Szabadsághős küzdve és ha elesnének,
Vérözsa's nyomokból lesznek újverérek,
Nagy csoda's hősei egy újabb regények.
És most jön Damjanics, a hadi fel iszen
Vérvörös sájkások bátor ereiben,
Tűrbe és halálba kérek vele menni,
Ellenséget írni, ellenséget verni.

Most van az ideje, hogy bajnokot lássu;
Szuronyos honvédit vészi rohadásra,
Ágyút kereset türe pusztija, de csak nagy.
Megy előre mindig, míg áll belőle egy.
Több kezükben szurony, előre szegerve,
Baljútka alvókatat páncélként federve,
Csak mennek előre az ágyúk sorkáj,
Míg hősi kiüdelmük diudalla' valik.

Bárdi István arcán piroslik a vére,
Nem is veszi észre, hogy hull köpenyére,
Ort áll az ágyjelenél ő's hősejével,
Nem bína már ennyi sajtát iryával.
Prostrator, kanyaszik, Jenő' kanyá' tanyá',
Közében eszaka kard, vagy esak martolánya.
Föltekint az égbe, szeme fénye kiholt...
Gyilkosa ottan fut... Szomolnoki Tibold.

Alnok lelke vitte az ellenség közé
Szindón' Jenő' apja sebűi kötőné.
Orzva, ki lesse, alkalmat hol + abál,
Ahol uszóljé arokat a halál.
"Ején a hon és ti legyetek boldogok!"
Monda Bárdi István is ajka mosolygón.
"Gonosz Tibold!" s ajka bezárulá östere,
Jenő' a halomra könyerve öltre.

VII

Sétogató's

Szólnok szabadda' lett; az ellenség furon,
A dicőség híre hazá szerezé juron.
Örömsől dobban meg a nemzeti szíve...
Hangjár vissza zengre u meny boldogok íve.
Szabadság' te, lelkiünk eszménye, tündére!
Oh, hány színek omolt drága piros vére
Érted, hogy minn kincsét kebelére zárjon,
Veled éljen, haljon, téled meg ne váljon!

Szürnyaló hár repül a Nyírúd falujába...
És kecskél Bárdiné szólnoké cínjára.
Szines főkötőjét fekete elváltja,
Drága gyöngyökét ilmető selyempellőjára.
Kaszin maraszja, vigasztalja, kéri,
Elmegy vele ő is... ő is elkeseri...
De hogy hagyja fíjén a kincher gondban
Működés lakkó el konfi fűjálomban?!

Hogy hagyja hű menyét, kedves fia kérését?
Lélekkel, könnyörög: az eget segítsék!
S a megöire folyik a két anya könnye,
Murgis gyász ruhában, fájdalommal rőbe...
"Ea, ea, megyek veled, édes anyam! ea, in!
Ha ishon maradnék, a reggela nem énem,
Látni akarom őt!... látni... a sír, a hely...
Hol vére kiomlott... Hol üldöz lehelte,

Harsalan a nő, könny, anya, leány elmegy.
Hogy mennyi bajéri, egyike sem ijed meg,
Egyetlen fegyverök a nő szíve szelme,
Felelök or lebeg a hősök szellemé.
Oh, védjed, kisérd, öket Isen kore!
Olulmarad díjokas, a vesztől fedezve!
Lebegj, száj felelök elcsen rohaja!
Fájdalmukat nyhissd, szentsd meg ok hara!

Szólnoké szerető legújabb sír halman
Imádkozik két nő napkora hajnalán.
Felelök ifjú hős karójára hajlóva,
Az ifjabbat, nejt, gyengén érkarolja:
"Hallgassa a hű lány szíve dobbanását.
"Hallgassd meg ok Isen hű imádkozását!"
Az éj harmajával szentökön könyve veggül...
Angyalok iméke fent az égben csendül:

" Oh! ki honát védte, áldott legyen annak
Nevé és emléke! Virágot a hátsóknak,
Mely alatt nyugovók, mely porait kánya!...
Emlékiét ragyogjon síri éjszakáján!
Oh te dicő nagy név, hon véreid' honvéd!
Mél' én dicősi'ő' rovatát oh honnét
Vegyen elő tollam, hogy áldozzam néked?...
Áldott legyen köztünk örökre emléked! -

*

Dobperceg az utcán, a temető mellett,
Fegyveres honvédek esak rendben mennek.
Közöttök egy sörény, fegyverrel en alak,
Begyűlt his véreim nem is pillantanak.
Belőlük riójság, férfiaság kiholt,
Ó ar, az áruló: Szomolnokai Tibold.
Moss vizik halálra... behörögték véreim...
M' ar, az áruló: Szomolnokai Tibold.

VIII

Pusztuló erdő.

Virágos szép, savaok, májús gyönygy virága
Borult annyi honvéd izzó homlokára,
Mint Buda ormdra a Zászló fel tűzésén
Sötönűk két város romjainak üszkét.
Szólnok dicsősége elhalványul nála,
A nemzet itasul, a világ esodálja,
M' unepeli a hon dicő, nagy véreim,
Dalában zengü... nem látom veszéljét.

Óh hű dicsőség! Óh irigység lelke,
Mien' len' oly korán általad temetve.
Annyi üde remény, oly kiárvon siker?
Mien', hogy a pompán' oly hamar sírni kell?
Buda falán' lengő' vő, nemzeti zászló,
Mien' len'él' oly korán' sárgulósan gyászoló!
Világos! mien' len'él' sötétlő' borjúja
A hon nép' egénék, mely gyászba borítva?

Szólnoki hős! mien' len'él' korán' bóna?
Mien' len' dörögő' ajkad a harcok' hőst néma?
Tiszta honi szellemed más eget hozt' reánk,
Világos nyit a köny, a melyet hullásánk.
Fátyolára, fátyol, belkém ar' alátra!
Szívem' hallgass, ne nyisd' ajkamat panaszra!
Dicsősége, gyászra vól' mindég e népnek,
Még erősebb a fa, mi viharok' tippnek.

Még fűrdön dicsőség fényében a nemzet,
Fölönné, körülte lassan sötétedet;
Kéletről, nyugorról fellegetk' solóltok
S egyesül' keblékből a villámok hulltak.
Lassa ver, ércere othon' Bardi Péter,
Aggodva, remélve, viharos elmével,
Izzó homlokán' a hulló' verjések
Törölni, csókolni a hű nők' segíték.

„ Elpusztul ar' erdő, megemészti a lány,
Melyet alá magunk... Óh! mi magunk gyújtunk!
Hallod ar' emizető' sírnek ropogásai?
Hallod: egy egy sötlynek' xüdült' omolásai?...
Mondtam, inserelek én' édes nemzetem!
Tejed is jó testvér! ... a hű eltemetem...
Ime ittke todult' vád a vihar felhő,
Lev-e még több napod, mely derűden feljö'?

Nincs... nem leszen újra szabadulásonkat,
Rabja lesz... szolgálja örökre másoknak,
És ez éves élsed nagy múltja feledve...
És ez éves napod sárba lesz temetve!...
Nem!... Katalin! hü'nöm! adj nekem is kardot!
Hadd lássam közelről a venetű harcát!
Oss essem el én is!... fiam!... édes fiam!
Halljant meg hát diisön, mosolyogva... vigur....

A gyászoló nőket hönnyezve hallgattam,
Le törölték újra nagy lárus homlokukat,
Hűsítő cseppeket adták ujatának...
„Aludjál!... jól folyik dolga a karának...”
Elszenderedem... és elaludt Práda...
A nyugovó napnak ragyogó sugári
Agya felé szöri aranyozon fáyolt...
Azusán... a nap is a hü'nöttek elyárolt.

Egy, csak egy arc derült, csak egy lény mosolyog,
Aki nem réghoztak a nyájas angyalott:
Egy bölcsőben rengő kedves kicsi gyermekt,
A, kit könnyek között esokolnak, itélnek!
Édes gondolatja az ifjú anyának,
Kedves képmása hős édesanyjának,
„Lájját-e valaha egymást?... Oh Jozsefem!
Vezesd haza közeink!... Add vissza őt nekem!”

*

Ejfelé ütöt. Margit ében... imádkozon...
Óreg Orzse asszony lassan szunnyadaton,
De valamely neszre fölkel, ki tekintett,
Azusán Margitra felve vissza intett.
Kopogtak az ajtón, halkán, lopva, félve...
Hü'n a látogató iby kéréső ijfelbe?

"Ki az? Oh Istenem!... hogy ha Istenöm volna!"
Nézőltem fel Margit s sokan az ujóra.

"En vagyok... én vagyok... nyisd ki jó angyalom!
De vigyázz, ne szólts, ne beszélj oly nagyon!
Felve, bizáskolva jutottam ideig.
Minden szó, minden hang árulóni válik!"
Kinyíllon az ajtó, a lámpa világa,
É' volt, red' hullon a Istenő arcára,
Homlokán egy mély seb, egy kendő takarja,
Nem törte, nem horvát, paracetruha rajta.

Ölelték, esőholták egymást halkan, némán,
Öröm és fájdalom könnye össze folyván.
Bölcsőre hajoltak, kis fiók esőholták,
Féltek, hogy felibred, kis szemécs misolyan.
Orszé asszonyon is erős vön az éreés
Kiszeküdték, tolongva lelkeben szar' kérdés...

Elfojták könnyei s kösenyei borítja
Két szemére, magát, míg kiját kisirja.

Ezenán' ármentek, be a nagy szobába,
A hol Bardi fekiét halottas ügyába,
A két anya lelket viharos bánatát
Istenő meglátára sugar' fennosa át.
Néma volt mind egyike, csak szemök beszélt,
Könnyekben tört meg a lámpa kis fénye:
A drága halottat holnap sírnak adják...
A drága halottal a hont is síratják.

A ravatal élvi Istenő leborúla,
Halavany arcára sűrű könnye hullta,
Aztán meg esőholtá anyja külesolt kereit,
Sajkára így fennosa rivéből a beszéd:
"Nyugtasd ő' Istenem e szentföld kebelén."
Melyet úgy meresen, de félten is megint...

Estküszöim im neked, hogy e kara sorsa
Örökre révémbre, lelkembre lesz fennva!"

"Imnek neve legyen anyja után első,
Mely fiaim ajkára gögicsélve feljö.
Imnek bánatában ne legyen én boldog!
Imnek örömeben révesen meghalok!
Oh neved Margitom, fiadat a kőnőnek!
Nyelveként, imádság legyen ajkaidak!
Lese még e hazának boldogabb jövője,
Kisvirib még e föld gyűlölt temetője!"

Örse a szony felve szollon be we ajtón:
Valaki van ott kinn, jó szavam! kün jobb von,
Ha én kitékennek, Jenő tudra tülva,
Üldözöi annaknak ismer a nyomába.
Rá' nézem még egyszer a halorra. A süte
Fájdalmukat néztem, megkövülve tüvök.

Le roskadtam. Margit Jenőv át öltke
Skis fiára borult, miest virág meg söve.

Örse kiment. Ott kinn a kapu ajtóban
Süve bestébe el: "oda bent halor van
Az arra nőt virját, de kicsi a nemjö
Talan ő is meghalt, drága szavam Jenő."
Az uccin hirta, hogy pihenjenek megint,
Egyevet, igyunkan keveset valamin.
Megfogadták a szót a viró katonák,
A kék arcv jönek hogy Jenőv elfogyak.

Az üldözöi Bardi a keszen menetsül,
Hol a falu felenn az erdő fészkesül,
Arra vesse üjjet, s midőn a hor ére
Le borult sohíjjal annak a kibelére:
"Isen, Isen veded te drága halorom!
Jó anyám, Margitom, te kedves kis fiaom!"

Isten öltalmazzon a miy vissza sereket!..
Az erdő susogva: én leszek, én vélek!"

*

El semmék Bárdis a söét sör bolba...
Van a barának monn sör ilgen halonja,
Arok, a kék élvek, bújdosolva jánvatis,
Bárdis monda a rent, az ői hasáron.
Őri alkony borult le az ői lakra,
Sargul leveli rá romorin hullaja.
Göly, fecske kékül, fecske kékül szállva,
Óda, hol kik legben szabadabb a rénya.

Két özegey Bardiné renteli fajdosommal,
Söét gyász ruhában, fekete fátyoltal
Látogatta a sör, ama dővenen halkan,
Márgis a bölcsőnet én ekli egy dalban:

Ne sör, ne sör, jó egy ermekem!
Agyad el tül a sengeren,
Majd vissrajó, ha rent hozad
Szabad hunyóra lépkedés.
Majd vissza jó, majd vissza sör,
Ler meg szabad e föld, e sör.
Majd fölnevel lelke rényan,
Ne sör nem marad se őran!
Jövel, jövel, revid álom!
Kinyasol kedves kis vírágom!
A komolant oh fedezze
Bajról, vesztől Isten keze!

A dal rewa beteljesül
Mien a honfi sör hervül.
Ismen szabad e hon, e föld,
Agyan után ij sörmet ölo.

Az ősi lak nem halt ki még,
Gondorvisek szára ég.
Vidám a hang, vidám a szó,
Mely falain visra hangos.
Munkás a kőr, a réz szabak,
Melyből ezüst forrás fakad:
Család öröm, honvédek,
Orixeseq, tiszta jellem.
Nédd, vöd megege jellemet,
E nemzeti veri, selemet!
Niharha vol, hore ná derék,
Mely bánattól megseenesült.
Nivül, rivül, se sepr hara!
Dicsőséged visre hangosra
Égy másodék, nagy erred év béce,
Melybe neved munka, béke véste!
